

*Kampen om diagnoserne i
diagnosekulturen.*

Anders Petersen

Diagnosekulturen...

- Psykiatriske diagnoser anvendes i stigende grad som det privilegerede filter til at forstå psykisk lidelse, ubehag og afvigelse – ift.
 - arbejdsliv,
 - uddannelse,
 - socialt arbejde,
 - kriminalitet,

Diagnosekulturen...

- Antallet af diagnoser er eksploderet
- I den første diagnostiske manual (DSM-I fra 1952) var der godt og vel 100 – fordelt på hundrede sider
- I den nyeste version af DSM (nummer 5) er der over 350 fordelt på næsten 1000 sider
- Og diagnoserne er altså performative – de sættes i spil

Diagnosekulturen...

- **25%** af danskerne opfylder kriterierne for én psykiatrisk diagnose i løbet af et år – ligeså mange er i behandling i løbet af sine **50 første leveår**
- I diagnosekulturen er de psykiatriske diagnoser og et helt patologisk sprog blevet demokratiseret:
 - Stress, angst, depression etc. anvendes i stigende grad som **betegnelser** for egne eller andres problemer
 - Voldsom **eksponering** af psykiske lidelser og psykiatriske diagnoser i massemedierne og det offentlige rum: 'Gal eller normal - til jobsamtale' 'Sådan er det skøre sind' 'Syg i hovedet', 'De angste børn' – tv-serier 'Sopranos', 'Homeland', 'Broen'.

Diagnosekulturen...

- Diagnoserne er IKKE faste entiteter – de er (også) flydende sociale konstruktioner.
- Nogle slettes (ex. homoseksualitet), mens andre slås sammen (Aspergers med Autisme) og nye kommer til (ex. Hamstringsforstyrrelse, Nikotinafhængighed).
- Hvad bliver det næste?

Kampen om diagnoserne...

- Diagnoserne – og dermed det psykiatriske sprogbrug - er magtfulde, strukturerende kategoriseringer...
 - I moderne velfærdsstater anvendes diagnoser ift. ressourceallokering: adgangsbillet til diverse privilegier og ressourcer, herunder adgang til orlov, pensioner, behandling og legitim sygdomsadfærd.
 - Diagnoserne risikerer at gøres til forhandlingsobjekter: Socialforvaltninger vurderer diagnosens rigtighed ift. borgeres ydelser.

Kampen om diagnoserne...

- Med fokus så stift rettet mod diagnosernes logik og sprogbrug risikerer andre professioners – det være sig:
 - Læreres,
 - Sygeplejersker,
 - Psykologers
 - Socialrådgiveres
- Faglige vurderinger at blive degraderet ift. et psykiatrisk sygdomsbegreb.

Kampen om diagnoserne...

- Et strengt fokus på diagnoser risikerer at medføre en hyper-individualisering af psykiske lidelser...
 - Fejl i enkeltindviders hjerne eller tænkning
 - Diagnosen dækker over en personlig uformåen – deficit
 - Fattigdom, sociale problemer osv. transformeres til sundhedsproblemer!
 - Det diagnostiske sprogbrug risikerer at dreje fokus væk fra de samfundsmæssige betingelser for lidelsen
”En normal reaktion på syge omgivelser”